EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 19.12.2018
COM(2018) 856 final

VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

TWEEDE VERSLAG IN HET KADER VAN HET OPSCHORTINGSMECHANISME VOOR DE VISUMVRIJSTELLING

{SWD(2018) 496 final}

I. Inleiding

De visumvrije regeling brengt aanzienlijke voordelen met zich mee voor burgers en versterkt de sociale, culturele en economische banden tussen de EU en haar partners. Tegelijkertijd brengt de visumvrije regeling ook verantwoordelijkheden met zich mee om de in het kader van dialogen over visumliberalisering geboekte vooruitgang voort te zetten en om te zorgen voor een goed beheerde migratie- en veiligheidsomgeving, onder meer via een visumbeleid dat in overeenstemming is met het EU-*acquis*.

Dit **tweede verslag in het kader van het opschortingsmechanisme voor de visumvrijstelling** komt voort uit de taak van de Commissie om erop toe te zien dat derde landen voortdurend aan de voorwaarden voor visumliberalisering voldoen en om ten minste eenmaal per jaar[1] hierover verslag uit te brengen aan het Europees Parlement en de Raad. De beoordelingsperiode gaat in op de datum waarop het eerste verslag in het kader van het opschortingsmechanisme voor de visumvrijstelling[2] in december 2017 is goedgekeurd. Wat de geografische draagwijdte betreft, heeft het verslag opnieuw betrekking op de landen die de dialogen over visumliberalisering met succes hebben afgerond. In dit verslag wordt opnieuw gefocust op specifieke gebieden[3] waar verdere maatregelen noodzakelijk zijn om de duurzaamheid van de geboekte vooruitgang te waarborgen. Net zoals in het eerste verslag in het kader van het opschortingsmechanisme voor visumvrijstelling wordt er daarom in dit verslag niet ingegaan op benchmarks met een stabiele staat van dienst inzake de uitvoering.

Het statistische gedeelte van dit verslag heeft betrekking op de 26 EU-lidstaten die Verordening (EU) 2018/1806 toepassen en de vier met Schengen geassocieerde landen (hierna "het Schengen+-gebied" genoemd)[4]. De beoordeling van specifieke gebieden is voornamelijk gebaseerd op informatie die aan Eurostat[5] is verstrekt door landen in het

---

1 In overeenstemming met artikel 8, lid 4, van Verordening (EU) 2018/1806 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 tot vaststelling van de lijst van derde landen waarvan de onderdanen bij overschrijding van de buitengrenzen in het bezit moeten zijn van een visum en de lijst van derde landen waarvan de onderdanen van die plicht zijn vrijgesteld, PB L 303, 28.11.2018, blz. 39.

2 COM(2017) 815 final.

3 Net zoals vorig jaar worden de specifieke gebieden bepaald in overeenstemming met de respectieve actieplannen voor visumliberalisering voor elk land. In dit verslag ligt de nadruk op de volgende specifieke gebieden: Albanië (irreguliere migratie, rechtshandhaving, witwaspraktijken), de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië (irreguliere migratie, georganiseerde misdaad), Bosnië en Herzegovina (irreguliere migratie, georganiseerde misdaad, witwaspraktijken), Montenegro (irreguliere migratie, georganiseerde misdaad), Servië (irreguliere migratie, visumbeleid, georganiseerde misdaad, witwaspraktijken), Moldavië (irreguliere migratie, corruptiebestrijding), Georgië (irreguliere migratie, georganiseerde misdaad, corruptiebestrijding) en Oekraïne (irreguliere migratie, georganiseerde misdaad, corruptiebestrijding). De Commissie blijft ook nauwlettend toezien op de stand van zaken met betrekking tot de benchmarks inzake documentbeveiliging, alsook discriminatiebestrijding en de situatie van kwetsbare bevolkingsgroepen. Wat de bredere situatie op het gebied van binnenlandse zaken en justitie betreft, die ook relevant is voor de tenuitvoerlegging van verbintenissen inzake visumliberalisering, blijft de Commissie toezicht houden op en verslag uitbrengen in het kader van het EU-uitbreidingspakket voor de visumvrije landen van de Westelijke Balkan en in het kader van de uitvoering van de respectieve associatieovereenkomsten voor de landen van het Oostelijk Partnerschap.

4 België, Bulgarije, Kroatië, Cyprus, Tsjechië, Denemarken, Duitsland, Estland, Griekenland, Spanje, Frankrijk, Italië, Letland, Litouwen, Luxemburg, Hongarije, Malta, Nederland, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Slovenië, Slowakije, Finland en Zweden, evenals Zwitserland, Noorwegen, Liechtenstein en IJsland.

5 Eurostat-statistieken worden voortdurend bijgewerkt, waarbij de autoriteiten in het Schengen+-gebied in de loop der tijd nauwkeurigere gegevens verstrekken. Met dit in het achterhoofd zijn de statistieken voor de vorige jaren (met inbegrip van de periode die valt onder het eerste verslag in het kader van het opschortingsmechanisme voor

Schengen+-gebied, informatie die is verstrekt door EU-agentschappen (Europol, eu-LISA, Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken, Europees Grens- en kustwachtagentschap en Eurojust) en informatie die is uitgewisseld tussen de Commissie, de Europese Dienst voor extern optreden en autoriteiten van de visumvrije landen. Dit verslag gaat vergezeld van een **werkdocument van de diensten van de Commissie**, waarin meer gedetailleerde achtergrondinformatie wordt verstrekt over de voor specifieke gebieden vastgestelde ontwikkelingen.

II. Beoordeling van specifieke gebieden op basis van de benchmarks voor visumliberalisering

II.1 Westelijke Balkan

Albanië

Irreguliere migratie, met inbegrip van overname

Wat de uitdagingen op het gebied van irreguliere migratie betreft, is het totale aantal weigeringen van toegang tussen 2016 en 2017 toegenomen met 13 % (van 30 305 tot 34 310). Het aantal gevallen van illegaal verblijf is tevens gestegen met ongeveer 11 % (van 33 445 gevallen van illegaal verblijf in 2016 naar 37 325 in 2017). Volgens de gegevens van het Europees Grens- en kustwachtagentschap wijzen de trends inzake de uitdagingen op het gebied van irreguliere migratie tussen de eerste helft van 2017 en de eerste helft van 2018 op een daling van het aantal weigeringen van toegang en voor illegaal verblijf.[6] Het aantal asielverzoeken is in de eerste helft van 2018 met 32 % gedaald ten opzicht van de eerste helft van 2017 (van 12 635 naar 8 525). Het percentage ingewilligde asielverzoeken van 2017 bedraagt 5,19 % (een stijging ten opzichte van 2016 toen dit percentage 2,12 % bedroeg).[7] De overname en terugkeer verlopen goed: het land geeft snel gevolg aan overnameverzoeken van de lidstaten voor zowel eigen onderdanen als onderdanen van derde landen. Uit het terugkeerpercentage (meer dan 100 %[8] in 2017) blijkt dat Albanese onderdanen die een bevel hebben gekregen om te vertrekken daadwerkelijk zijn teruggekeerd (29 850 in 2017). Dit goede resultaat moet worden behouden.

Albanië heeft maatregelen genomen die in het eerste verslag in het kader van het opschortingsmechanisme voor visumvrijstelling waren aangegeven om de uitdagingen op het gebied van irreguliere migratie, met name met betrekking tot ongegronde asielverzoeken van Albanese onderdanen, aan te pakken. Het land heeft goede resultaten geboekt bij de uitvoering van het actieplan tegen irreguliere migratie waarin de nadruk ligt op operationele samenwerking bij het beheer van irreguliere migratie, identificatie en bescherming van niet-begeleide minderjarigen en de bestrijding van documentfraude. Albanië heeft ook de

---

visumvrijstelling) met terugwerkende kracht bijgewerkt met de meest recente informatie die beschikbaar was op het moment van schrijven.

6 Op basis van gegevens van het Europees Grens- en kustwachtagentschap beschikbaar tot half 2018. Eurostat-statistieken zijn slechts jaarlijks beschikbaar (met uitzondering van asielgegevens).

7 Dit betekent dat er door de relevante asielinstanties negatieve beslissingen zijn uitgevaardigd voor 93,78 % van de ingediende asielverzoeken. Dit komt overeen met 24 603 asielverzoeken van de 26 235 die in 2017 door Albanese onderdanen zijn ingediend in het Schengen+-gebied.

8 Het aantal repatrianten in een bepaald jaar wordt vergeleken met het aantal bevelen tot terugkeer in hetzelfde jaar. Een terugkeerpercentage van meer dan 100 % wijst erop dat het land de achterstand van vorige jaren doeltreffend aanpakt.

operationele samenwerking met de lidstaten die het meest met irreguliere migratie worden geconfronteerd verder geïntensiveerd. Om het bewustzijn omtrent de rechten en plichten van de visumvrije regeling te vergroten, hebben de Albanese autoriteiten bewustzijnscampagnes gevoerd die op alle nationale tv-zenders zijn uitgezonden.

Openbare orde en veiligheid

Albanees sprekende misdaadorganisaties hebben doorgaans een polycrimineel karakter en blijven bijzonder actief in een breed scala van criminele activiteiten in de EU. Deze misdaadorganisaties smokkelen grote hoeveelheden heroïne en werken samen met Turks en Albanees sprekende misdaadorganisaties langs de smokkelroutes. Diverse belangrijke locaties in Albanië zijn een bron van radicalisering en rekrutering, maar er was wel een daling van het aantal gerekruteerde buitenlandse terroristische strijders die naar conflictzones in Syrië en Irak zijn vertrokken.

Albanië heeft verdere stappen ondernomen om de doeltreffendheid van zijn rechtshandhavingsinspanningen ter bestrijding van zware en georganiseerde misdaad te verbeteren, zoals uiteengezet in de te nemen maatregelen in het eerste verslag in het kader van het opschortingsmechanisme voor visumvrijstelling. Het anticannabisactieplan is eind mei 2018 aangenomen. De werkregeling tussen Albanië en het Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving is geparafeerd op 5 oktober 2018. Dankzij deze regeling kan er in het kader van drugsbestrijding cruciale deskundigheid worden verleend aan de Albanese autoriteiten. Albanië beschikt over een werkregeling met het Agentschap van de Europese Unie voor opleiding op het gebied van rechtshandhaving en neemt sinds februari 2018 deel aan het EU-programma "Justitie". Op 1 november 2018 heeft het Albanese parlement de verbindingsovereenkomst met Europol geratificeerd waardoor er begin 2019 een Europol-verbindingsofficier in Albanië kan worden gedetacheerd. In oktober 2018 is er een samenwerkingsovereenkomst getekend tussen Eurojust en Albanië.

Hoewel een nieuwe wet ter preventie van witwaspraktijken en terrorismefinanciering die in 2017 is aangenomen het algemene wetskader heeft versterkt, werd Albanië onder striktere follow-up geplaatst naar aanleiding van de goedkeuring van het Moneyval-verslag.[9] In september 2018 heeft de regering een actieplan aangenomen om de Moneyval-aanbevelingen te behandelen.

Over het algemeen zijn de benchmarks voor visumliberalisering nog steeds vervuld. Hoewel er goede vooruitgang is geboekt bij de tenuitvoerlegging van acties om de uitdagingen op het gebied van irreguliere migratie aan te pakken, zijn er bijkomende inspanningen nodig om de verbetering en de duurzaamheid van resultaten te waarborgen. De volgende gebieden moeten worden aangepakt:

- verdere aanscherping van grenscontroles, met volledige eerbiediging van de grondrechten;
- voortzetting van de organisatie van informatiecampagnes over de rechten en plichten bij visumvrij reizen;

[9] https://rm.coe.int/moneyval-56th-plenary-report-august-2018-eng-fin/16808d593a.

- verdere verbetering van de doeltreffendheid van inspanningen op het gebied van vervolging en rechtshandhaving ter bestrijding van georganiseerde misdaad;
- snelle tenuitvoerlegging van de aanbevelingen van het Moneyval-verslag inzake de bestrijding van witwaspraktijken/terrorismefinanciering.

De voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië

Irreguliere migratie, met inbegrip van overname

Wat de uitdagingen op het gebied van irreguliere migratie betreft, is het totale aantal weigeringen van toegang tussen 2016 en 2017 toegenomen met 28 % (van 2 495 weigeringen in 2016 naar 3 200 weigeringen in 2017). Ook het aantal gevallen van illegaal verblijf is toegenomen met 43 % in 2017 (6 555) ten opzichte van 2016 (4 595). Wat betreft de trends tussen de eerste helft van 2017 en de eerste helft van 2018 was er volgens de gegevens van het Europees Grens- en kustwachtagentschap een stijging van het aantal weigeringen van toegang en geen stijging van het aantal gevallen van illegaal verblijf. Wat betreft asielverzoeken zijn er 2 360 asielverzoeken ingediend in de eerste helft van 2018. Dit vertegenwoordigt een daling van 39 % ten opzichte van de eerste helft van 2017 toen er in totaal 3 860 asielverzoeken zijn ingediend. Het percentage ingewilligde asielverzoeken is laag gebleven (0,81 % in 2016 en 1,45 % in 2017). De overname en terugkeer verlopen goed en moeten in de toekomst worden behouden. Uit het terugkeerpercentage (dat 130 % bedroeg in 2017) blijkt dat onderdanen van de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië die een bevel hebben gekregen om te vertrekken daadwerkelijk zijn teruggekeerd (5 580 in 2017).

De voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië heeft bijkomende maatregelen genomen die in het eerste verslag in het kader van het opschortingsmechanisme voor visumvrijstelling zijn aangegeven, met name met betrekking tot uitdagingen op het gebied van irreguliere migratie. De grens- en documentcontroles zijn aangescherpt. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken heeft voor de grenspolitie opleidingen georganiseerd die verband houden met de eerbiediging van de mensenrechten. De tenuitvoerlegging van actieplannen ter verbetering van de bijstand aan kwetsbare bevolkingsgroepen is aangescherpt, maar er zijn bijkomende inspanningen nodig om de bestaande maatregelen te behouden.

Openbare orde en veiligheid

Wat georganiseerde misdaad betreft, zijn misdaadorganisaties uit de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië actief op het gebied van de smokkel en distributie van drugs. Een aantal misdaadorganisaties hebben een polycrimineel karakter en zijn betrokken bij andere soorten smokkel (goederen, sigaretten). De voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië blijft een bron van in de EU binnengesmokkelde archeologische objecten, religieuze voorwerpen en cultuurgoederen. Netwerken voor migrantensmokkel zijn actief in grensgebieden, met name met Griekenland en Servië, ondanks diverse arrestaties gedurende het hele jaar.

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken heeft activiteiten ter bestrijding van drugssmokkel uitgevoerd en heeft de activiteiten ter bestrijding van georganiseerde misdaad voortgezet. Een nationale taskforce en mobiele teams zijn opgezet om mensenhandel te voorkomen en vroegtijdige identificatie van mogelijke slachtoffers te ondersteunen. De voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië en Montenegro hebben een overeenkomst ondertekend

over samenwerking op het gebied van de bestrijding van mensenhandel. De voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië heeft een eigen dreigingsevaluatie voor zware en georganiseerde misdaad ontwikkeld, evenals een regionale dreigingsevaluatie in samenwerking met Servië en Montenegro. De samenwerking op het gebied van rechtshandhaving met landen van de Westelijke Balkan, Italië en Slovenië is verbeterd, evenals de operationele samenwerking met Europol. De voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië heeft een verbindingsmagistraat aangesteld die sinds november 2018 is ingezet bij Europol.

Over het algemeen zijn de benchmarks voor visumliberalisering nog steeds vervuld. Er wordt van het land verwacht dat het de uitvoering van de maatregelen met betrekking tot deze benchmarks verder verbetert. De volgende gebieden moeten worden aangepakt:

- verdere aanscherping van grenscontroles, met volledige eerbiediging van de grondrechten;
- voortzetting van de organisatie van informatiecampagnes over de rechten en plichten bij visumvrij reizen;
- verbetering van de doeltreffendheid van rechtshandhavingsinspanningen ter bestrijding van netwerken van georganiseerde misdaad die met name betrokken zijn bij drugssmokkel en om te voorzien in een geloofwaardige staat van dienst;
- intensivering van het onderzoek naar en de vervolging van misdaadorganisaties, met inbegrip van die welke zich bezighouden met migrantensmokkel.

Bosnië en Herzegovina

Irreguliere migratie, met inbegrip van overname

Wat de uitdagingen op het gebied van **irreguliere migratie** betreft, was er tussen 2016 en 2017 geen stijging van het aantal weigeringen van toegang (van 5 150 naar 5 145), terwijl het aantal gevallen van illegaal verblijf licht is gestegen met 13 % (van 3 645 naar 4 135). Wat betreft de trends tussen de eerste helft van 2017 en de eerste helft van 2018 is er volgens de gegevens van het Europees Grens- en kustwachtagentschap een stijging van het aantal weigeringen van toegang en geen stijging van het aantal gevallen van illegaal verblijf. In de eerste helft van 2018 zijn er 1 080 asielverzoeken ingediend door onderdanen van Bosnië en Herzegovina. Dit vertegenwoordigt een daling van 27 % ten opzichte van dezelfde periode in 2017, toen er in totaal 1 485 asielverzoeken zijn ingediend. Het percentage ingewilligde asielverzoeken is gestegen van 3,10 % in 2016 naar 5,66 % in 2017. De beslissing van Bosnië en Herzegovina om Chinese onderdanen visumvrij te laten reizen (beslissing van kracht sinds mei 2018) moet nauw in de gaten worden gehouden. Voor overname en terugkeer verloopt de samenwerking goed. Het terugkeerpercentage blijft goed maar moet verder worden verbeterd met alle lidstaten (dit bedroeg 72 % in 2017 waarbij 2 680 onderdanen van Bosnië en Herzegovina daadwerkelijk zijn teruggekeerd).

Bosnië en Herzegovina heeft maatregelen genomen die in het eerste verslag in het kader van het opschortingsmechanisme voor visumvrijstelling zijn aangegeven. De strategie en het actieplan inzake migratie en asiel (2016-2020) zijn ten uitvoer gelegd. Er zijn informatiecampagnes over de rechten en plichten van de visumvrije regeling gevoerd. Op 15 mei 2018 heeft de ministerraad een actieplan voor noodmaatregelen aangenomen. De tenuitvoerlegging van het actieplan had te lijden onder het gebrek aan samenwerking tussen

verantwoordelijke bestuursniveaus. Met name de grenspolitie werd door deze kwestie getroffen en is momenteel onderbemand.

Openbare orde en veiligheid

Wat georganiseerde misdaad betreft, behoren misdaadorganisaties uit Bosnië en Herzegovina tot de misdaadorganisaties die het vaakst voorkomen in statistieken over georganiseerde vermogensdelicten in de EU, evenals mensenhandel en smokkel van illegale drugs. Daarnaast is Bosnië en Herzegovina ook een bestemming voor voertuigen die in de lidstaten zijn gestolen. Er zijn nog steeds aanzienlijke wapenvoorraden in Bosnië en Herzegovina, wat een risico inhoudt op het gebied van illegale handel in vuurwapens. Bosnië en Herzegovina heeft een nieuwe strategie voor de bestrijding van georganiseerde misdaad aangenomen en legt momenteel het actieplan ter bestrijding van witwaspraktijken en terrorismefinanciering ten uitvoer.

De autoriteiten hebben de capaciteit van de rechtshandhaving verder vergroot om georganiseerde misdaad aan te pakken en onderzoeken uit te voeren. Er zijn evenwel verbeteringen nodig om een doeltreffendere justitiële follow-up te waarborgen. De tenuitvoerlegging van het actieplan 2016-2019 ter bestrijding van mensenhandel is aan de gang. In mei 2017 werd er een overeenkomst ondertekend voor de detachering van een verbindingsofficier naar Europol. Tot op heden heeft Bosnië en Herzegovina nog geen nationaal aanspreekpunt ingesteld zoals voorzien in de overeenkomst inzake operationele samenwerking met Europol. Bosnië en Herzegovina kan zijn verbindingsofficier niet naar Europol sturen zolang er geen nationaal aanspreekpunt is opgezet.

Over het algemeen zijn de benchmarks voor visumliberalisering nog steeds vervuld. Er wordt van het land verwacht dat het de uitvoering van de maatregelen met betrekking tot deze benchmarks verder verbetert, met name met betrekking tot irreguliere migratie. De volgende gebieden moeten worden aangepakt:

- vergroting van de doeltreffende en duurzame toewijzing van toereikende middelen aan het beheer van grenzen en verdere aanscherping van de grenscontroles, ook in het kader van identificatie- en registratiemaatregelen, met volledige eerbiediging van de grondrechten;
- voortzetting van de organisatie van informatiecampagnes over de rechten en plichten bij visumvrij reizen;
- aanstelling van een nationaal aanspreekpunt zoals vereist in het kader van de bestaande samenwerkingsovereenkomst met Europol;
- verdere inspanningen om georganiseerde misdaad en witwaspraktijken te voorkomen en bestrijden, op een gecoördineerde wijze tussen rechtshandhavingsinstanties.

<u>Montenegro</u>

Irreguliere migratie, met inbegrip van overname

Wat de uitdagingen op het gebied van **irreguliere migratie** betreft, is het aantal weigeringen van toegang tussen 2016 en 2017 gestegen met ongeveer 63 % (van 335 naar 545), terwijl het aantal gevallen van illegaal verblijf tevens is gestegen met 42 % in 2017 (810 in 2017 ten opzichte van 570 in 2016). In absolute termen blijven de cijfers echter laag. Volgens de gegevens van het Europees Grens- en kustwachtagentschap wijzen de trends tussen de eerste

helft van 2017 en de eerste helft van 2018 op een lichte stijging van het aantal weigeringen van toegang en gevallen van illegaal verblijf. In de eerste helft van 2018 zijn er 330 asielverzoeken ingediend door onderdanen van Montenegro. Dit vertegenwoordigt een daling van 38 % ten opzichte van dezelfde periode in 2017, toen er in totaal 530 asielverzoeken zijn ingediend. Algemeen genomen zijn er in heel 2017 in totaal 970 asielverzoeken ingediend, ten opzicht van 1 830 in 2016 (een daling van 47 %). Het percentage ingewilligde asielverzoeken is laag (0,96 % in 2016 en 2,10 % in 2017). De overname en terugkeer verlopen goed: het land geeft snel gevolg aan overnameverzoeken van de lidstaten voor zowel eigen onderdanen als onderdanen van derde landen. Uit het terugkeerpercentage (meer dan 100 % in 2017) blijkt dat Montenegrijnse onderdanen die een bevel hebben gekregen om te vertrekken daadwerkelijk zijn teruggekeerd (820 in 2017) en dat dit moet worden voortgezet.

Montenegro heeft maatregelen genomen die in het eerste verslag in het kader van het opschortingsmechanisme voor visumvrijstelling zijn aangegeven. Montenegro heeft in 2018 geen mediacampagne over de rechten en plichten van visumvrij reizen georganiseerd, maar er staat wel een campagne op het programma voor 2019. In maart 2018 heeft de regering een nieuw actieplan aangenomen in het kader van de re-integratiestrategie voor teruggekeerde personen in het kader van de overnameovereenkomst om de re-integratie van overgenomen onderdanen te bevorderen. Door de aanneming van de nieuwe vreemdelingenwet in februari 2018 is het wetskader voor legale en irreguliere migratie in overeenstemming gebracht met het EU-kader. De wet inzake internationale en tijdelijke bescherming van buitenlanders trad in werking op 1 januari 2018.

Montenegro heeft op 22 november 2018 een regeling inzake burgerschap voor investeringen aangenomen. Er moet nauwgezet toezicht worden gehouden op de regeling inzake burgerschap voor investeringen omdat dit migratie- en veiligheidsrisico's kan inhouden. Derhalve moet de nodige zorgvuldigheid aan de dag worden gelegd en moeten veiligheidscontroles worden uitgevoerd.

Openbare orde en veiligheid

Wat **georganiseerde misdaad** betreft, blijft de doorvoer van drugs via Montenegro naar de EU verontrustend. Misdaadorganisaties zijn actief in cannabis- en cocaïnesmokkel (met rechtstreekse banden met criminele groepen in Zuid-Amerika). Ondanks het succes van diverse initiatieven van de Montenegrijnse autoriteiten om het aantal vuurwapens terug te dringen, zijn deze nog steeds ruim beschikbaar. Montenegro is een belangrijk doorvoerland en een potentiële bron voor de namaak en smokkel van sigaretten.

Montenegro heeft een goed functionerende samenwerking met Europol en Interpol. De politiesamenwerking met de EU-lidstaten is geleidelijk aan versterkt, zoals blijkt uit recente gezamenlijke politieacties. De samenwerking met Eurojust verloopt ook vlot en in 2018 was Montenegro betrokken bij 16 geregistreerde Eurojust-zaken. Sinds 2017 zijn er diverse onderzoeken naar zware strafzaken lopende, waarbij witwaspraktijken worden vervolgd als een afzonderlijke misdaad. In juli 2018 heeft Montenegro wijzigingen aan de wet inzake witwaspraktijken en terrorismefinanciering, alsook de wet inzake internationale beperkende maatregelen aangenomen. Om de bestrijding van mensenhandel en smokkel van migranten te verbeteren, is er een gespecialiseerde afdeling opgericht binnen de politiediensten. Op 20 juli 2018 hebben Montenegro en de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië een

overeenkomst ondertekend over samenwerking op het gebied van de bestrijding van mensenhandel. Het aantal onderzochte en vervolgde gevallen van mensenhandel blijft laag.

Over het algemeen zijn de benchmarks voor visumliberalisering nog steeds vervuld. Er wordt van het land verwacht dat het de uitvoering van de maatregelen met betrekking tot deze benchmarks verder verbetert. De volgende gebieden moeten worden aangepakt:

- voortzetting van de organisatie van informatiecampagnes over de rechten en plichten bij visumvrij reizen;
- consolidatie van de staat van dienst op het gebied van de bestrijding van georganiseerde misdaad, met inbegrip van mensenhandel, drugssmokkel, witwaspraktijken en corruptie op hoog niveau.

Servië

Irreguliere migratie, met inbegrip van overname

Wat de uitdagingen op het gebied van **irreguliere migratie** betreft, was er tussen 2016 en 2017 geen stijging van het aantal weigeringen van toegang (van 8 070 naar 7 910), terwijl het aantal Servische onderdanen die illegaal verbleven tussen 2016 en 2017 is gestegen met 31 % (van 11 180 naar 14 665 in 2017). Volgens de gegevens van het Europees Grens- en kustwachtagentschap wijzen de trends tussen de eerste helft van 2017 en de eerste helft van 2018 op een stijging van het aantal weigeringen van toegang en gevallen van illegaal verblijf. In de eerste helft van 2018 zijn er 3 460 asielverzoeken ingediend door Servische onderdanen. Dit vertegenwoordigt een daling van meer dan 20 % ten opzichte van dezelfde periode in 2017, toen er 4 375 asielverzoeken zijn ingediend. Het totale aantal asielverzoeken in 2017 bedraagt 8 325, een daling van 38 % ten opzichte van 2016 toen er 13 515 verzoeken waren. Het percentage ingewilligde asielverzoeken blijft laag (1,57 % in 2016 en 3,23 % in 2017). Uit het terugkeerpercentage (meer dan 100 % in 2017) blijkt dat Servische onderdanen die een bevel hebben gekregen om uit de EU te vertrekken daadwerkelijk zijn teruggekeerd (7 920 in 2017). De samenwerking met Servië op het gebied van overname en terugkeer van eigen onderdanen verloopt goed en moet worden voortgezet. Het voortdurende gebrek aan tenuitvoerlegging van de bepaling inzake onderdanen van derde landen van de overnameovereenkomst tussen de EU en Servië blijft een punt van zorg, met name voor Roemenië en Bulgarije.

Servië heeft maatregelen genomen die in het eerste verslag in het kader van het opschortingsmechanisme voor visumvrijstelling zijn aangegeven. Sinds september 2017 is er een regionale verbindingsofficier van het Europees Grens- en kustwachtagentschap gedetacheerd in Belgrado.

De Commissie drukte in het eerste verslag in het kader van het opschortingsmechanisme voor visumvrijstelling dat in december 2017 is goedgekeurd, haar bezorgdheid uit met betrekking tot de visumvrije regeling die wordt toegekend aan Iraanse onderdanen. Met het oog op het grote aantal Iraanse onderdanen die het visumvrij reizen naar Servië misbruiken met de bedoeling om naar de EU te gaan, is dit besluit uiterst nadelig voor veilig migratiebeheer. Uit de beschikbare statistieken blijkt dat van 2 september 2017 tot 16 oktober 2018 46 493 Iraanse onderdanen het land zijn binnengekomen en 33 568 het land hebben verlaten. In het kader hiervan neemt de Commissie met tevredenheid nota van de aankondiging van Servië

om vanaf 17 oktober 2018 de visumvrije status voor Iraanse onderdanen te beëindigen. Deze visumvrije status, die Servië heeft verleend aan andere landen die op de EU-lijst van landen staan waarvoor een visumplicht geldt, blijft een punt van bezorgdheid door mogelijke migratie- en veiligheidsrisico's en moet nauwgezet in de gaten worden gehouden. Een dergelijk risico is onlangs vastgesteld met betrekking tot onderdanen uit India, met aanwijzingen van misbruik van de Servische visumvrije regeling met een patroon dat te vergelijken is met het patroon dat bij Iraanse onderdanen is waargenomen. Daarnaast moet de procedure voor visumafgifte ook worden afgestemd op de normen van het EU-visumbeleid, met name met betrekking tot de controles van de visumaanvragers, vanwege migratie- en veiligheidsrisico's.

Openbare orde en veiligheid

Wat georganiseerde misdaad betreft, behoren Servische onderdanen nog steeds tot de nationaliteiten die het vaakst voorkomen in statistieken over georganiseerde vermogensdelicten in de EU, met name in België, Duitsland, Frankrijk en Italië. Servische onderdanen blijven ook behoren tot de meest voorkomende slachtoffers van mensenhandel die afkomstig zijn uit de Westelijke Balkan. Misdaadorganisaties bestaande uit Iraanse onderdanen zijn betrokken bij heroïnesmokkel langs deze route, alsook langs de route van de Zuidelijke Kaukasus. Er zijn nog steeds aanzienlijke wapenvoorraden in Servië, wat een risico inhoudt op het gebied van illegale handel in vuurwapens.

Om de strijd tegen de georganiseerde misdaad op te voeren, is de wet inzake de organisatie en jurisdictie van overheidsinstanties ter bestrijding van georganiseerde misdaad, terrorisme en corruptie in werking getreden in maart 2018. Om zijn administratieve capaciteit te vergroten heeft Servië in juni 2018 een nieuw coördinatieorgaan voor de preventie van witwaspraktijken en terrorismefinanciering opgericht. De werkregeling tussen het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Cepol is in maart 2018 geratificeerd en in april 2018 in werking getreden. Het voorbereidende werk om een Europol-verbindingsofficier in Servië in te zetten, is momenteel aan de gang.

Over het algemeen zijn de benchmarks voor visumliberalisering nog steeds vervuld. Er wordt van het land verwacht dat het de uitvoering van de maatregelen met betrekking tot deze benchmarks verder verbetert, met name met betrekking tot het aanpakken van de noodzaak om irreguliere migratie te verminderen. De volgende gebieden moeten worden aangepakt:

- verdere overeenstemming met het EU-visumbeleid, wat een onderliggende voorwaarde is voor de voortdurende vervulling van de migratiebeheerbenchmark;
- verdere aanscherping van grenscontroles, met volledige eerbiediging van de grondrechten;
- intensivering van de effectieve tenuitvoerlegging van de overnameovereenkomst tussen de EU en Servië voor de overname van onderdanen van derde landen;
- voortzetting van de organisatie van informatiecampagnes over de rechten en plichten bij visumvrij reizen;
- een zo snel mogelijke ratificatie van de Europol-verbindingsovereenkomst, zodat de verbindingsofficier tijdig kan worden ingezet;

- verdere intensivering van inlichtingengestuurde onderzoeken met het oog op de ontwikkeling van een duurzame staat van dienst wat betreft definitieve veroordelingen en ontmanteling van georganiseerde misdaad.

II.2 Oostelijk Partnerschap

Moldavië

Irreguliere migratie, met inbegrip van overname

Wat de uitdagingen op het gebied van **irreguliere migratie** betreft, is het aantal weigeringen van toegang tussen 2016 en 2017 toegenomen met 56 % (van 4 660 naar 7 270). Het aantal gevallen van illegaal verblijf is licht toegenomen van 7 660 in 2016 naar 8 785 in 2017 (een stijging van 15 %). Volgens de gegevens van het Europees Grens- en kustwachtagentschap wijzen de trends tussen de eerste helft van 2017 en de eerste helft van 2018 op een stijging van het aantal weigeringen van toegang en een aanzienlijke stijging van het aantal gevallen van illegaal verblijf. Wat asielverzoeken betreft, zijn er, na een belangrijke daling van meer dan 50 % tussen 2016 en 2017 (van 3 675 naar 1 610), in de eerste helft van 2018 in totaal 1 665 verzoeken geregistreerd. Dit is 128 % meer dan in dezelfde periode in 2017 (730 verzoeken). Het percentage ingewilligde asielverzoeken is laag (1,48 % in 2016 en 1,35 % in 2017). Het terugkeerpercentage (rond 83 % in 2017) is aanzienlijk gestegen ten opzichte van 2016 (rond 48 %) waarbij er 3 835 Moldavische onderdanen daadwerkelijk zijn teruggekeerd in 2017. De samenwerking met Moldavië op het gebied van overname en terugkeer verloopt goed en moet worden voortgezet.

Moldavië voert momenteel het actieplan 2016-2020 uit in het kader van de nationale strategie inzake migratie en asiel voor de periode 2011-2020. Moldavië heeft de inspanningen geïntensiveerd om gerichte informatiecampagnes op te stellen ter verduidelijking van de rechten en plichten met betrekking tot visumvrij reizen. De informatiecampagnes zijn met name gericht op kwetsbare categorieën. Deze gaan onder meer over het risico om te lang te verblijven in het Schengen+-gebied en de eraan verbonden sancties. In november 2018 lanceerde Moldavië een regeling inzake burgerschap voor investeringen waarop nauwgezet toezicht moet worden gehouden, omdat het migratie- en veiligheidsrisico's kan inhouden. Derhalve moet de nodige zorgvuldigheid aan de dag worden gelegd en moeten veiligheidscontroles worden uitgevoerd.

Openbare orde en veiligheid

Moldavische misdaadgroepen vormen nog steeds een belangrijke bedreiging voor de veiligheid, met name in Duitsland, Frankrijk, Letland, Oostenrijk en Polen. Zij zijn voornamelijk actief op de gebieden vermogenscriminaliteit, illegale tabakshandel, drugssmokkel (heroïne), accijnsfraude, fraude met betaalkaarten en witwaspraktijken. Met name Russisch sprekende misdaadorganisaties gebruiken Moldavië als doorvoerland om geld wit te wassen en binnen te brengen in de EU. De voornaamste met terrorisme samenhangende risicofactoren zijn het gebruik van het Moldavische grondgebied als een doorvoerzone naar conflictzones in het Midden-Oosten, radicalisering en activiteiten van huurlingen in Oost-Oekraïne. Er is sprake van een toenemend aantal cybercriminaliteitsdiensten uit Moldavië en aanvallen tegen geldautomaten, zoals zwartedoosaanvallen.

Moldavië heeft maatregelen genomen die in het eerste verslag in het kader van het opschortingsmechanisme voor visumvrijstelling zijn aangegeven, met inbegrip van de aanneming van de nieuwe wetgeving inzake witwaspraktijken, de oprichting van operationele instellingen voor corruptiebestrijding, de uitbreiding van het takenpakket van het bureau voor de ontneming van criminele vermogensbestanddelen en de uitvoering van informatiecampagnes met betrekking tot visumvrij reizen. Er blijft evenwel sprake van belangrijke tekortkomingen bij de waarborging van de vervulling van de benchmark voor corruptiebestrijding. De aanneming in juli 2018 van wetspakketten inzake de fiscale hervorming gaf aanleiding tot bezorgdheid inzake de politieke wil om corruptie te bestrijden. De wettelijke initiatieven in het pakket omvatten een kapitaal- en fiscale amnestie die eerder was geschrapt van de wetgevende agenda na kritiek van onder meer de EU. Dit behelst tevens een zogenaamd "bedrijfspakket" dat de "decriminalisering" van diverse economische misdaden opnieuw invoert.

Over het algemeen zijn de benchmarks voor visumliberalisering nog steeds vervuld. In het Eerste verslag in het kader van het opschortingsmechanisme voor visumvrijstelling merkte de Commissie op dat de vervulling van de benchmarks voor de bestrijding van corruptie- en witwaspraktijken in gevaar kon komen als er niet onmiddellijk actie werd ondernomen om een continue en duurzame uitvoering te waarborgen. Sommige aanbevolen acties zijn echter niet uitgevoerd. Er moet onmiddellijke actie worden ondernomen om de uitdagingen aan te pakken op het gebied van irreguliere migratie, waaronder met betrekking tot ongegronde asielverzoeken van Moldavische onderdanen. Moldavië moet tevens dringend onmiddellijk actie ondernemen om de vervulling van de benchmark voor corruptiebestrijding te waarborgen. De volgende gebieden moeten worden aangepakt:

- aanscherping van grenscontroles, met volledige eerbiediging van de grondrechten;
- voortzetting van de organisatie van informatiecampagnes over de rechten en plichten bij visumvrij reizen;
- versterking van de operationele samenwerking om te komen tot een snelle afname van het aantal ongegronde asielverzoeken die worden ingediend door Moldavische onderdanen in het Schengen+-gebied;
- afstemming van de wetten inzake fiscale hervormingen op EU-normen;
- versterking van de nationale instantie voor integriteitsbewaking door de aanstelling van het noodzakelijke aantal integriteitsinspecteurs. Waarborging van de doeltreffende uitvoering van het systeem voor vermogensverklaring met betrekking tot alle actoren op hoog niveau;
- intensivering van inspanningen om een staat van dienst op te bouwen in de strijd tegen corruptie op hoog niveau, de strategie voor ontneming van vermogensbestanddelen uit te voeren en om ervoor zorgen dat bankfraude op een grondige en onpartijdige wijze worden vervolgd, wederrechtelijk verkregen tegoeden worden teruggevorderd en alle verantwoordelijke personen onverwijld voor het gerecht worden gebracht.

Georgië

Geïntegreerd grensbeheer, migratiebeheer en asiel

Wat de uitdagingen op het gebied van irreguliere migratie betreft, is het aantal weigeringen van toegang tussen 2016 en 2017 gestegen met ongeveer 200 % (van 810 naar 2 655), terwijl

het aantal gevallen van illegaal verblijf licht is gestegen tussen 2016 (5 240) en 2017 (5 860). Volgens de gegevens van het Europese Grens- en kustwachtagentschap wijzen de trends tussen de eerste helft van 2017 en de eerste helft van 2018 op een aanzienlijke stijging van het aantal weigeringen van toegang en een stijging van het aantal gevallen van illegaal verblijf. In de eerste helft van 2018 is het aantal asielverzoeken verdubbeld ten opzichte van dezelfde periode in 2017, met 9 680 asielverzoeken die zijn ingediend in de eerste helft van 2018 ten opzichte van 4 770 in dezelfde periode van 2017. Duitsland en Frankrijk zijn de voornaamste landen die door deze stijging worden getroffen. Het percentage ingewilligde asielverzoeken was 14,09 % in 2016 en 5,48 % in 2017, wat duidt op een aanzienlijke daling. De samenwerking met Georgië op het gebied van overname en terugkeer verloopt goed en moet worden voortgezet. Het terugkeerpercentage (rond 63 % in 2017) is aanzienlijk gestegen ten opzichte van 2016 (rond 56 %) waarbij er 4 560 Georgische onderdanen daadwerkelijk zijn teruggekeerd in 2017.

Georgië heeft maatregelen genomen die in het eerste verslag in het kader van het opschortingsmechanisme voor visumvrijstelling zijn aangegeven en heeft de uitdaging van ongegronde asielverzoeken verder aangepakt en de operationele samenwerking met de lidstaten die het meest met irreguliere migratie worden geconfronteerd verder geïntensiveerd. Georgië heeft belangrijke wetswijzigingen ingevoerd om het toegenomen aantal asielverzoeken aan te pakken en om irreguliere migratie te voorkomen, met inbegrip van een wijziging van de wet inzake akten van de burgerlijke stand (waarmee de voorwaarden voor het veranderen van de achternaam zijn beperkt) in april 2018. Georgië heeft vooruitgang geboekt bij de uitvoering van de migratiestrategie voor 2016-2020 en het bijbehorende actieplan. De derde golf van de door de EU gefinancierde intensieve informatiecampagne over de rechten en plichten van de visumvrije regeling, waarbij specifieke aandacht uitgaat naar de preventie van het misbruik van EU-asielverzoeken, is in oktober 2018 gelanceerd. De Georgische autoriteiten hebben een tweetalig richtsnoer inzake legale migratie gepubliceerd en een mobiele Schengen/EU-applicatie ontwikkeld zodat Georgische onderdanen de periode die zij hebben doorgebracht in het Schengen+-gebied en de resterende dagen kunnen berekenen, teneinde te vermijden dat zij er te lang verblijven.

Openbare orde en veiligheid

Misdaadorganisaties uit Georgië behoren nog steeds tot de niet-EU-nationaliteiten die volgens de statistieken het meest betrokken zij bij zware en georganiseerde misdaad in de EU, met name in Duitsland, Frankrijk, Griekenland, Italië, Spanje en Zweden. Vermogenscriminaliteit blijft de voornaamste misdaad waarbij Georgische misdaadorganisaties zijn betrokken, terwijl zij actief blijven op het gebied van het witwassen van opbrengsten uit criminele activiteiten. Drugssmokkel blijft een kwestie die in de gaten moeten worden gehouden. De laatste jaren hebben Georgische autoriteiten met succes in Georgië gevestigde misdaadorganisaties ontmanteld.

Georgië heeft maatregelen genomen die in het eerste verslag in het kader van het opschortingsmechanisme voor visumvrijstelling zijn aangegeven en de samenwerking op internationaal niveau geïntensiveerd om georganiseerde misdaad te voorkomen en te bestrijden. De nieuwe nationale strategie voor 2017-2020 voor de bestrijding van georganiseerde misdaad en het actieplan voor 2017-2018 moeten op tijdige en doeltreffende wijze worden uitgevoerd. Na de aanbevelingen van de laatste jaren wordt er vooruitgang geboekt met de politiehervormingen op het gebied van inlichtingengestuurd politiewerk, de

inzet van buurtpolitie alsmede het opzetten van een uniform misdaadanalysesysteem. In belangrijke lidstaten zijn politieattachés gedetacheerd en er worden nieuwe overeenkomsten inzake rechtshandhaving gesloten. Verdere verbeterde politiesamenwerking met de meest betrokken lidstaten is nodig om de vermindering van het effect van Georgische misdaadorganisaties op de EU te blijven verminderen. In maart 2018 zijn het memorandum van overeenstemming inzake een beveiligd communicatiekanaal en de verbindingsovereenkomst met Europol ondertekend en in september 2018 is er een verbindingsofficier bij Europol ingezet. De onderhandelingen over de samenwerkingsovereenkomst met Eurojust zijn afgerond.

Hoewel Georgië over het algemeen een goede staat van dienst heeft wat betreft de uitvoering van anticorruptiehervormingen, blijft er op de gebieden corruptie op hoog niveau en verdere betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld nog steeds ruimte voor verbetering. Het verificatiemechanisme voor vermogensverklaring dat in januari 2017 is ingevoerd, is op doeltreffende wijze ten uitvoer gelegd en zal verder worden ondersteund door de EU. Hoewel Georgië de eenheid voor Europese integratie en samenwerking met internationale organisaties van het bureau van de hoofdaanklager in juli 2018 aanwees als het nationale bureau voor de ontneming van vermogensbestanddelen, moet er een onafhankelijk bureau voor de ontneming van vermogensbestanddelen worden opgericht.

Over het algemeen zijn de benchmarks voor visumliberalisering nog steeds vervuld. Hoewel er concrete maatregelen zijn getroffen om de uitdagingen op het gebied van irreguliere migratie aan te pakken, is er verdere onmiddellijke actie nodig om deze uitdagingen aan te pakken, met inbegrip van een toenemend aantal ongegronde asielverzoeken. De volgende gebieden moeten worden aangepakt:

- versterking van de operationele samenwerking met betrokken landen om te komen tot een snelle afname van het aantal ongegronde asielverzoeken die zijn ingediend door Georgische onderdanen in het Schengen+-gebied;
- aanscherping van grenscontroles, met volledige eerbiediging van de grondrechten;
- voortzetting van de organisatie van informatiecampagnes over de rechten en plichten bij visumvrij reizen;
- voortzetting van de versterking van samenwerking op het gebied van grensoverschrijdende rechtshandhaving in de strijd tegen Georgische misdaadorganisaties;
- voltooiing van de hervorming van het inlichtingengestuurde politiewerk en opzetten van een uniform misdaadanalysesysteem als prioriteit;
- voortzetting van de versterking van het corruptiebestrijdingskader, met inbegrip van het opzetten van een onafhankelijk bureau voor de ontneming van vermogensbestanddelen.

Oekraïne

Geïntegreerd grensbeheer, migratiebeheer en asiel

Wat de uitdagingen op het gebied van irreguliere migratie betreft, is het aantal weigeringen van toegang tussen 2016 en 2017 toegenomen met 47 % (van 22 495 weigeringen naar 33 105 weigeringen). Het aantal Oekraïense onderdanen van wie de illegale aanwezigheid is vastgesteld, is licht gestegen (stijging van 13 %) in 2017 (33 485) ten opzichte van 2016

(29 570). Volgens de gegevens van het Europees Grens- en kustwachtagentschap wijzen de trends tussen de eerste helft van 2017 en de eerste helft van 2018 op een aanzienlijke stijging van het aantal weigeringen van toegang en geen stijging van het aantal gevallen van illegaal verblijf. In de eerste helft van 2018 is het aantal asielverzoeken met 9 % gedaald, met 4 710 verzoeken ingediend door Oekraïense onderdanen, ten opzichte van dezelfde periode van 2017 toen er 5 280 verzoeken waren. Het totale aantal asielverzoeken in heel 2017 bedroeg 10 075, een daling van 19 % ten opzichte van 2016 toen er 12 460 verzoeken waren. Het percentage ingewilligde asielverzoeken is gestegen van 20,41 % in 2016 tot 16,24 % in 2017. De samenwerking op het gebied van overname en terugkeer verloopt goed en moet worden voortgezet. Het terugkeerpercentage blijft stabiel (rond 79 % in 2017) waarbij 25 330 Oekraïense onderdanen daadwerkelijk zijn teruggekeerd in 2017.

Geïntegreerd grensbeheer blijft een uitdaging en de samenwerking tussen agentschappen is nog steeds ontoereikend. Een tussentijdse evaluatie van de huidige strategie voor geïntegreerd migratiebeheer is afgerond en de opstelling van een nieuwe strategie voor 2020-2025 en een bijbehorend actieplan staat gepland voor de lente van 2019. Oekraïne heeft een nationale informatiecampagne gevoerd om de aan de visumvrije regeling verbonden rechten en plichten toe te lichten.

Openbare orde en veiligheid

Wat georganiseerde misdaad betreft, blijft Oekraïne een doorvoerland voor verschillende illegale goederen die de EU worden binnengesmokkeld. Oekraïense misdaadorganisaties blijven betrokken bij accijnsfraude, met name bij de productie van illegale tabaksproducten en het binnensmokkelen daarvan in de EU. Er moet aandacht worden besteed aan actieve groepen smokkelaars die worden geleid door Oekraïense onderdanen vanuit Turkije en Griekenland via de Westelijke Balkanroute. Cybercriminelen met de Oekraïense nationaliteit, in het bijzonder Russisch sprekenden, zijn steeds vaker betrokken bij uiterst geavanceerde activiteiten binnen de digitale onderwereld.

Oekraïne heeft een aantal maatregelen genomen die in het eerste verslag in het kader van het opschortingsmechanisme voor visumvrijstelling zijn aangegeven. Een hooggerechtshof voor corruptiebestrijding is opgezet maar nog niet volledig operationeel. Het selectieproces voor anticorruptierechters is van start gegaan en zal naar verwachting begin 2019 worden voltooid. Een groep van internationale deskundigen (openbare raad van internationale deskundigen) is samengesteld om anticorruptierechters te selecteren, maar beschikt niet over voldoende toegang tot informatie. Het automatische verificatiesysteem voor elektronische vermogensverklaringen door ambtenaren is opgezet en de verificatiesoftware is nu in bedrijf, waarbij het systeem is verbonden met de meeste overheidsregisters. Ondanks deze vooruitgang zijn er bijkomende maatregelen nodig om een volledig functionerend verificatiesysteem op te zetten en de achterstand op het gebied van vermogensverklaringen op doeltreffende wijze te verwerken. De inspanningen om georganiseerde misdaad te bestrijden, zijn geïntensiveerd door de recente oprichting van een nieuwe afdeling ter bestrijding van georganiseerde misdaad binnen de nationale politie van Oekraïne.

Maatregelen die in het eerste verslag in het kader van het opschortingsmechanisme voor visumvrijstelling zijn opgenomen, zijn nog steeds niet uitgevoerd. Oekraïne heeft het tot dusver nagelaten om de in maart 2017 doorgevoerde wetswijzigingen waarmee het toepassingsgebied van de verplichting inzake vermogensverklaringen is uitgebreid tot

anticorruptieactivisten, in te trekken. De voortdurende aanvallen in de laatste jaren op organisaties van het maatschappelijk middenveld die corruptie aan het licht brengen, zijn verontrustend. De onderzoeken naar deze aanvallen vorderen traag. De corruptiebestrijdingsinstellingen, namelijk het nationale anticorruptiebureau en het gespecialiseerde parket voor corruptiebestrijding, blijven operationeel, maar de bezorgdheid omtrent de doeltreffendheid en onafhankelijkheid ervan is nog niet aangepakt. De audit van het nationale anticorruptiebureau, die nog gaande is, geeft aanleiding tot bezorgdheid vanwege de politiek gemotiveerde aanstelling van auditors, hetgeen het leiderschap van het bureau kan ondermijnen. Het heeft nog steeds geen onafhankelijke toegang verkregen tot telefoontaps. Het vermogen van het bureau om doeltreffend onderzoek te voeren naar ingewikkelde corruptiezaken wordt belemmerd doordat het nationale agentschap voor de preventie van corruptie geen rechtstreekse en automatische toegang verleent tot zijn databank van vermogensverklaringen, alsook door de ingekorte termijnen voor strafrechtelijke onderzoeken (ingevoerd in 2017 en bekrachtigd in september 2018).

Over het algemeen zijn de benchmarks voor visumliberalisering nog steeds vervuld. In het Eerste verslag in het kader van het opschortingsmechanisme voor visumvrijstelling heeft de Commissie opgemerkt dat gezien de recente ontwikkelingen echter onmiddellijk maatregelen moesten worden genomen om ervoor te zorgen dat de in het verleden doorgevoerde hervormingen volledig en duurzaam ten uitvoer worden gelegd, met name wat de benchmark voor corruptiebestrijding betreft. Een aantal aanbevelingen van het eerste verslag in het kader van het opschortingsmechanisme voor visumvrijstelling zijn echter niet ten uitvoer gelegd en dus zijn er onmiddellijk maatregelen nodig om te zorgen voor de verdere naleving van de benchmark voor corruptiebestrijding. Er moet ook onmiddellijk actie worden ondernomen om de uitdagingen op het gebied van irreguliere migratie aan te pakken. De volgende gebieden moeten worden aangepakt:

- versterken van de operationele samenwerking met betrokken landen voor een snelle afname van de irreguliere migratie van Oekraïense onderdanen naar het Schengen+-gebied;
- voortzetten van de organisatie van informatiecampagnes over de rechten en plichten bij visumvrij reizen;
- onverwijld intrekken van de amendementen die de omvang van vermogensverklaringen uitbreiden tot het maatschappelijk middenveld en ervoor zorgen dat het maatschappelijk middenveld zijn rol kan spelen zonder onnodige inmenging;
- verzekeren van de onafhankelijkheid, doeltreffendheid en duurzaamheid van het institutionele kader voor corruptiebestrijding, met name door ervoor te zorgen dat het hooggerechtshof voor corruptiebestrijding snel volledig operationeel wordt en dat de openbare raad van internationale deskundigen zijn rol in het selectieproces op gepaste wijze kan vervullen;
- herstellen van de onafhankelijkheid en geloofwaardigheid van het gespecialiseerde parket voor corruptiebestrijding;
- opzetten van een volledig functionerend systeem voor de verificatie van vermogensverklaringen, met name door te zorgen voor automatische toegang tot alle overige registers en databanken met het oog op de ontwikkeling van een overtuigende staat van dienst inzake daadwerkelijk geverifieerde verklaringen;

- versterken van de capaciteiten van de nationale politie en verbeteren van de samenwerking tussen rechtshandhavingsinstanties om georganiseerde misdaad en met name cybercriminaliteit verder aan te pakken.

III. Conclusies

Op grond van artikel 8, lid 4, van Verordening (EU) 2018/1806 moet de Commissie toezicht houden op en verslag uitbrengen over de voortdurende naleving van de visumliberaliseringseisen door derde landen. Op basis van de in dit verslag gepresenteerde analyse en het bijgevoegde werkdocument van de diensten van de Commissie, is de Commissie net zoals in het eerste verslag van mening dat nog steeds is voldaan aan de visumliberaliseringseisen voor de betrokken landen. In dit verslag worden verdere acties – in een aantal gevallen onmiddellijke acties – aangegeven die door specifieke landen op specifieke gebieden moeten worden ondernomen om een voortdurende naleving van de benchmarks te waarborgen. Indien er niet langer wordt voldaan aan een van de vereisten, zijn in in de verordening de procedures opgenomen voor de tijdelijke opschorting van de vrijstelling van de visumplicht voor onderdanen van het betrokken derde land. Bovendien moet ervoor worden gezorgd dat verder wordt voldaan aan alle andere benchmarks.

De landen van de Westelijke Balkan en het Oostelijk Partnerschap zijn maatregelen blijven nemen om **uitdagingen op het gebied van irreguliere migratie** aan te pakken. Er zijn verdere inspanningen nodig om de verbetering en de duurzaamheid van resultaten te waarborgen. Het toenemende aantal **ongegronde asielverzoeken**, in het geval van **Moldavië** en **Georgië**, zijn een bron van bezorgdheid. Er is een toegenomen irreguliere migratie uit **Oekraïne, Servië** en **Bosnië en Herzegovina** waargenomen. **Albanië** heeft doeltreffende maatregelen genomen maar verdere inspanningen blijven niettemin nodig om de verbetering en de duurzaamheid van resultaten te waarborgen. De samenwerking op het gebied van overname en terugkeer blijft soepel verlopen voor alle landen van de Westelijke Balkan en het Oostelijk Partnerschap, en de terugkeerpercentages blijven over het algemeen hoog. Deze samenwerking moet worden voortgezet. Er blijft evenwel ruimte voor verbetering, met name met betrekking tot de overname van onderdanen van derde landen in het geval van Servië.

De snelle afsluiting van de statusovereenkomsten met het Europees Grens- en kustwachtagentschap zal tevens bijdragen tot een sterkere ondersteuning voor het beheer van irreguliere migratie, hoewel de voornaamste verantwoordelijkheid voor het grensbeheer een bevoegdheid van de landen van de Westelijke Balkan blijft. Albanië heeft als eerste een dergelijke statusovereenkomst ondertekend; de overeenkomsten met Servië en de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië zijn geparafeerd. De procedures moeten nog worden afgerond zodat de overeenkomsten met Montenegro en Bosnië en Herzegovina snel kunnen worden geparafeerd.

Om te zorgen voor een goed beheerde migratie- en veiligheidsomgeving als de onderliggende voorwaarde voor de voortdurende naleving van de benchmark, dringt de Commissie aan **om te zorgen voor overeenstemming met het EU-visumbeleid**. Dit is met name relevant voor Servië.

De landen van de Westelijke Balkan en het Oostelijk Partnerschap zijn maatregelen blijven nemen om **georganiseerde misdaad te voorkomen en bestrijden**. De inspanningen moeten echter nog meer worden geïntensiveerd. Misdaadorganisaties uit deze landen blijven actief op het gebied van de smokkel van illegale vuurwapens en diverse illegale goederen (met name

drugs en tabak), vermogenscriminaliteit, witwaspraktijken, mensenhandel, smokkel van migranten en cybercriminaliteit.

In het eerste verslag werd aangegeven dat **Moldavië** onmiddellijk maatregelen moest nemen om de continue tenuitvoerlegging van de benchmarks op het gebied van de **bestrijding van corruptie en witwaspraktijken** en de duurzaamheid van de hervormingen te waarborgen. Hoewel er een aantal maatregelen zijn genomen tegen **witwaspraktijken**, moet **Moldavië dringend** onmiddellijk maatregelen nemen om de benchmark op het gebied van **corruptiebestrijding** te vervullen. In het eerste verslag werd ook aangegeven dat **Oekraïne** onmiddellijk actie moest ondernemen om **anticorruptiemaatregelen** die in het kader van eerdere hervormingen zijn ingevoerd, **te vrijwaren** en verdere vooruitgang mogelijk te maken. Hoewel er een aantal maatregelen is genomen, zijn er meer inspanningen nodig om de volledige tenuitvoerlegging en duurzaamheid van eerdere hervormingen te waarborgen en **uitstaande** aanbevelingen aan te pakken.

Om aan de benchmarks voor visumliberalisering te voldoen, zijn continue inspanningen nodig. Verder toezicht wordt voorgezet, onder meer via bijeenkomsten van hoge ambtenaren, alsook via regelmatige vergaderingen van het subcomité Justitie, vrijheid en veiligheid en dialogen tussen de EU en visumvrije landen en voor landen van de Westelijke Balken, in voorkomend geval, onderhandelingen over toetreding tot de EU.